

Ministeri Stubbin brief arvopaperikeskusasetuksen kansallisesta täytäntöönpanosta

14.9.2015 Annina Tahvanpää

Kilpailu avautuu

- Tulevaisuudessa arvopaperikeskukset voivat tarjota palveluja EU-alueella maasta toiseen niin sanotulla EU-passilla. Näin markkinoiden riippuvuus yksittäisestä arvopaperikeskuksesta vähenee.
- Yksi keskeisimmistä asetuksen tuomista muutoksista on se, että arvopaperin liikkeeseenlaskijalla on oikeus vapaasti valita arvopaperikeskus EU-alueella hyväksytyistä arvopaperikeskuksista. Suomalaisen yhtiön osakkeet voidaan siten liittää myös ulkomaiseen arvo-osuusjärjestelmään.
- Kilpailun avautumisen odotetaan pienentävän suomalaisten yhtiöiden pääomakustannuksia sekä tuovan markkinoille painetta säilytyshintojen laskuun. Tämä koskee niin arvopaperikeskuksia kuin pankkeja.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ 2

Jatkossa sijoittaja valitsee säilytysmuodon

- Sijoittaja voi jatkossa valita, kumpaa säilytysmuotoa käyttää:
- Suora omistus:** Arvopaperin sijoittajan omistukset kirjataan hänen omista nimissään olevalle arvo-osuustilille, jota pidetään arvopaperikeskuksessa.
- Arvopaperien moniportainen hallinta (hallintarekisteri):** Sijoittaja antaa kirjata omistamansa arvopaperit pankin nimissä olevalle arvo-osuustilille. Pankki voi antaa arvopaperit edelleen säilytettäväksi toiselle pankille tai sijoituspalveluyritykselle, jolloin säilyttäjä on ketjussa useita.
- Nykyisin arvopaperien moniportaista hallintaa voivat käyttää Suomessa ainoastaan ulkomaiset sijoittajat. Moniportainen hallinta pitää avata myös kotimaisille sijoittajille, jotta alan kilpailua arvopaperikeskusten ja pankkien välillä pystytään lisäämään EU-asetuksen mukaisesti.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ 3

Tietoa omistuksista reaaliaikaisesti

- Suomessa toimivat arvopaperien säilyttäjät rakentavat järjestelmän, johon kootaan osakkeiden omistustiedot säilyttäjien omista asiakasjärjestelmistä.
  - Saatavilla ovat osakkeenomistajan nimi ja kotikunta sekä osakkeiden laji ja lukumäärä (pl. turvakieleet).
- Finanssivalvonnalle on toimitettava kuvaus järjestelyn sisällöstä viimeistään 6 kk ennen järjestelyn käyttöönottoa.
- Velvollisuus koskee myös ulkomailta liikkeeseen laskettuja osakkeita, jos säilyttäjä on Suomessa.
  - Järjestelmään ei saada tietoja ulkomailta olevista säilytyksistä, koska Suomen lainsäädännöllä ei voida säätää ulkomaisia järjestelmiä tai toimijoita, joilla ei ole liittymäpintaa Suomeen.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ 4

Tietoa omistuksista reaaliaikaisesti

- Järjestelmä rakennetaan kahden vuoden siirtymäajan kuluessa lain voimaantulosta.
- Järjestelmää ylläpitää Patentti- ja rekisterihallitus.
- Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset järjestelyn sisällöstä.
- Tietojenkeruujärjestelmä on reaaliaikainen, joten esimerkiksi median tietojensaanti pysyy nykytasolla, kun säilyttäjä toimii Suomessa.

VALTIOVARAINMINISTERIO 5

Viranomaisten tietojensaantia turvataan

- Hallintarekisteröinnin hoitajan on pyynnöstä ilmoitettava viranomaiselle arvo-osuuksista seuraavat yksilöintitiedot:
  - 1) omistajan nimi;
  - 2) henkilönummus tai muun omistajan yksilöivä tunnus;
  - 3) kuinka monta arvo-osuutta omistajalla on;
  - 4) arvopaperille maksetut tuotot;
  - 5) sekä tiedot arvopaperikaupoista, jos hallintarekisteröinnin hoitaja on ollut arvopaperikauppojen välittäjä.
- Osakeyhtiön on tehtävä ulkomaisen arvopaperikeskuksen kanssa sopimus, jonka nojalla arvopaperikeskus tai arvopaperikeskuksen osapuoli toimittaa viipymättä yhtiölle suomalaisista osakkeenomistajista osakeyhtiölain 3 luvun 15 §:n 2 momentissa tarkoitetut tiedot.
  - Hallintarekisteröintitieto riittää tässä

VALTIOVARAINMINISTERIO 7

Viranomaisten tietojensaanti

- Säilytysmuoto ei heikennä viranomaisten tietojensaantia silloin, kun säilytykset ovat Suomessa.
  - Viranomaiset saavat samalla tavalla tietoja suorista omistuksista ja moniportaisesta säilytyksestä, kun säännökset voidaan kohdistaa toimijaan.
  - Hallintarekisteröinti vaikuttaa viranomaisten tietojensaantiin ulkomailta, koska ulkomailta toimivilta säilyttäjiä ei välttämättä saada omistustietoja siinä laajuudessa kuin kotimaisilta toimijoilta. Syynä tähän on EU-säännösten puuttuminen.
  - Riskiä veroviranomaisten tiedonsaannin heikkenemisestä vähentää kansainvälinen automaattinen verotustietojen vaihto, jota viranomaiset alkavat tehdä vuoden 2017 alussa.
  - Tietojenvaihto ehtii siten alkaa ennen kuin arvopaperin moniportainen hallinta laajenee kahden vuoden siirtymäajan kuluessa.

VALTIOVARAINMINISTERIO 6

Sijoituspalveluyrityksen sopimusvelvollisuus

- Sijoituspalveluyrityksen on tehtävä kirjallinen sopimus toisen sijoituspalveluyrityksen tai sitä vastaavan ulkomaisen yhteisön kanssa arvopaperien moniportaisesta hallinnasta.
- Säilytysketjussa on toimitettava tiedot säilytettävien arvopaperien omistajista, arvopaperille maksetuista tuotoista, arvopaperikaupoista sekä muut sijoituspalveluyrityksen lakisääteisten tehtävien hoitamiseksi tarvittavat tiedot.
- Sijoituspalveluyrityksen on toimitettava liikkeeseenlaskijalle ja viranomaiselle sen pyynnöstä tieto arvopaperien moniportaisessa hallinnassa säilytettyjen arvopaperien omistajan nimestä, kotivaltiosta, arvopaperien määrästä sekä arvopaperikaupoista.
- Säännöksillä turvataan arvopaperien tietojensaantia niissä tilanteissa, kun arvopaperikeskus on ulkomalla, mutta arvopaperien säilyttäjä Suomessa tai kun ulkomainen sijoituspalveluyritys tarjoaisi rajan yli säilytystä Suomeen.
  - Koko säilytysketjun sijaitessa Suomessa, viranomaiselle pystytään siten toimittamaan lopullista omistajaa koskevat tiedot.

VALTIOVARAINMINISTERIO 8

Muita julkisuudessa esiin nousevia asioita

- Asetus ei sisällä säännöksiä arvopaperikeskuksen velvollisuudesta tarjota ilmaistilejä.
  - Nykyään liikkeeseenlaskijat maksavat sijoittajille ilmaiset tilit.
  - Asetuksen nojalla arvopaperikeskusta ei voida velvoittaa tarjoamaan tilejä.
- Edellinen hallitus linjasi, että julkisen omistusmallin kustannukset voidaan kattaa valtion varoista.
  - Onko edelleen näin?
- Arvopaperikeskuksen nykyiset kansalliset lisävaatimukset mm. varautumisvelvollisuus.
  - Ovatko vaatimukset kohtuullisia yhteismarkkinoilla?

VALTIOVARAINMINISTERIÖ 9

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Annina Tanhuanpää
Neuvoitelevä virkamies
Puh. 02955 30485
Annina.tanhuanpaa@vm.fi
www.vm.fi

Valtiovarainministeriön viestintä
vm-viestinta@vm.fi
Mediapalvelunumero (arkisin 8-16) 02955 30500

Vastustusta kolmesta suunnasta

- Viranomaisten tietojensaanti
  - Asiallisesti vaikeinta.
  - Vain verotietojen vaihdosta on EU-säännöksiä
    - Muiden viranomaisten tietojensaanti edellyttää virka-apua?
- Median vastustus tietojensaannin heikkenemisestä
  - Kotimaassa huoli on turha, mutta ulkomailta tietoja ei saada samassa laajuudessa puuttuvien EU-säännösten takia.
- Euroclear Finlandin lobbaus tulee olemaan voimakasta.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ 10

